

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4227/2019
12.03.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Тирић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарства правде и Вишег суда у Пироту, кога заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Нишу, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 7285/18 од 11.06.2019. године, у седници већа одржаној дана 12.03.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 7285/18 од 11.06.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизјског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пироту П 185/18 од 03.09.2018. године, исправљене решењем истог суда П 185/18 од 07.03.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца те је обавезана тужена да тужиоцу на име нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због неоснованог лишења слободе исплати износ од 50.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 03.09.2018. године, као дана пресуђења па до коначне исплате, као и да му надокнади трошкове парничног поступка у износу од 10.188,00 динара. Ставом другим изреке део тужбеног захтева тужиоца за исплату накнаде нематеријалне штете од досуђеног износа па до тражених 3.000.000,00 динара, као и део тужбеног захтева који се односи на исплату од траженог до досуђеног износа законске затезне камате почев од 22.06.2015. године па до исплате, одбија се као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 7285/18 од 11.06.2019. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Пироту П 185/18 од 03.09.2018. године, исправљена решењем истог суда П 185/18 од 07.03.2019. године и обавезана је тужена да тужиоцу на име нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због неоснованог лишења слободе исплати износ од 180.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 03.09.2018. године до коначне исплате, док је за већи износ од досуђеног износа до траженог износа од 3.000.000,00 динара са законском затезном

каматом од 22.06.2015. године, тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцу на име парничних трошкова исплати износ од 116.900,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другостепеном поступку тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, због погрешне примене материјалног права и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући правилност побијане одлуке на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 - у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано се ревизијом тужиоца указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП, будући да у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуштања у примени, нити до неправилне примене било које од одредаба процесног закона које су биле или могле бити од утицаја на законитост побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, против тужиоца је вођен истражни поступак пред Вишим судом у Пироту због кривичног дела удруживање ради вршења кривичног дела из члана 346. ст. 1. и 2, пореска утаја из члана 229. ст. 3, фалсификовање службене исправе из члана 357. ст. 1. и 2, злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 3. у вези става 1 и прање новца из члана 231. став 4. у вези става 1. Кривичног законика и кривичног дела из члана 78. Закона о регистрацији привредних субјеката, у оквиру ког поступка је тужиоцу решењем истражног судије у Пироту Кри број 24/11 од 15.04.2011. године одређен притвор, који се има рачунати почев од 15.04.2011. године. Решењем Кв број 54/11 од 13.05.2011. године тужиоцу је притвор продужен за још два месеца, најдуже до 14.07.2011. године. Решењем истражног судије Вишег суда у Пироту Ки 15/11 од 19.05.2011. године тужиоцу је укинут притвор, а мера притвора замењена мером забране напуштања боравишта. Решењем истражног судије Вишег суда у Пироту Ки 15/11 од 23.03.2012. године обустављена је истрага против тужиоца услед одустанка јавног тужиоца од кривичног гоњења, те укинута мера из члана 136. став. 1. став 2. ЗКП, а која се односи на забрану напуштања места боравишта без одобрења истражног судије као и обавеза јављања дежурној служби ПУ Ниш. Током доказног поступка пред првостепеним и другостепеним судом, утврђено је да је тужилац здравствено тешко поднео боравак у притвору и изолованост, посебно код чињеницне да је у време лишења слободе имао мало дете, старо три месеца, о ком није могао да се стара, да је прекинуо контакте са својом ванбрачном супругом, те да након изласка из притвора није имао могућност редовног виђања детета, које живи са мајком, да је дошло до прекида контакта са члановима породице, као и да је услед стреса почео да конзумира алкохол и антидепресиве. Разлози због којих је тужиоцу одређен притвор је опасност да утиче на

саучеснике дела, као и због тежине самих кривичних дела која су му стављена на терет, те опасности од бекства.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, а које се чињенично стање ревизијским наводима тужиоца не доводи у сумњу, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев ценећи да је износ од 50.000,00 динара адекватна сатисфакција тужиоцу за душевне болове које је претрпео, узимајући у обзир све околности конкретног случаја, док је у преосталом делу захтев оцењен као неоснован.

Прихватајући у свему чињенично стање утврђено од стране првостепеног суда другостепени суд је констатовао да је на правилно утврђено чињенично стање првостепени суд погрешно применио материјално право из члана 200. Закона о облигационим односима те је имајући у виду све утврђене околности, укинуо првостепену одлуку и обавезао тужену да тужиоцу на име претрпљене нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због неоснованог лишења слободе исплати износ од 180.000,00 динара, док је у преосталом делу, до траженог износа од 3.000.000,00 динара правилно одбијен тужбени захтев као неоснован.

По налажењу Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је обавезао тужену да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због неоснованог лишења слободе исплати износ од 180.000,00 динара, и правилно преко досуђеног а до траженог износа од 3.000.000,00 динара одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован.

Висина новчане накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе утврђује се у складу са одредбом члана 200. Закона о облигационим односима. Накнада нематеријалне штете у складу са наведеном законском одредбом има за циљ материјалну сатисфакцију због повреде Уставом заштићених права и добара, каква су слобода и права личности. Душевни болови због повреде слободе и права личности представљају јединствен вид штете који обухвата све штетне последице нематеријалне штете везане за личност оштећеног, проистекле из неоснованог лишења слободе. Накнаду штете суд одмерава узимајући у обзир све објективне и субјективне околности, као што су дужина трајања лишења слободе, тежина и природа кривичног дела које је оштећеном стављено на терет, углед који је оштећени уживао у својој животној и радној средини, животно доба оштећеног у време лишења слободе, породично стање, занимање и друге чиниоце који утичу на природу, тежину и трајање психичких болова изазваних лишењем слободе.

По налажењу Врховног касационог суда, неосновано се ревизијом тужиоца указује на погрешну примену материјалног права од стране другостепеног суда.

Оценом свих штетних последица проистеклих из неоснованог лишења слободе тужиоца, као и свих околности конкретног случаја које су од утицаја на одмеравање висине правичне накнаде (природа и тежина кривичног дела које му је стављено на терет), време проведено у притвору, последице лишења слободе на његово здравствено стање, као и последице које је лишење слободе оставило на приватан живот тужиоца

(прекид контакта са супругом и дететом), однос људи из окружења, а пре свега блиске породице према њему после притварања, Врховни касациони суд налази да је другостепеном одлуком правилно одлучено о висини правичне новчане накнаде за овај вид нематеријалне штете и одбијен као неоснован захтев преко досуђеног износа од 180.000,00 динара а до траженог износа од 3.000.000,00 динара.

Имајући у виду све наведено, без утицаја су наводи ревидента којима се оспорава утврђено чињенично стање, с обзиром да је првостепени суд правилно и потпуно утврдио све чињенице које су одлучне за оцену основаности тужбеног захтева, због чега су без утицаја наводи ревидента којима се указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање.

Стога, правилно је другостепени суд применио материјално право када је донео одлуку као у изреци побијане пресуде.

Сходно изнетом, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Применом члана 165. став 1. у вези чл. 153. и 154. ЗПП, Врховни касациони суд одбио је захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка, јер није успео у поступку.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић